

Prof. Dr. Nihat G. KINIKOĞLU
Yıldız Teknik Üniversitesi
Tel: (İş) 0212-259 21 53
(Ev) 0216-342 38 17
Faks: 0212-227 67 49
e-posta: kinik@yildiz.edu.tr

T.C. Kültür Bakanlığı'na bir mektup - MİLLET OLMAK

Neslini idame ettirmekten emin olduğu bir topluluğa ait olmak, bütün canlıların içgüdüsel bir dürtüsüdür. İnsanoğlu için buna bir de, katılmaktan övünç duydukları topluluğa ait olma isteğini katabiliriz ki bunun da arkasında, neslini idame ettirme içgüdüsi yatmaktadır. Balıkların, zebraların sürü halinde dolaşmalarında etkili olan bu ait olma duygusu kabilelerin, tarikatların, derneklerin ve devletlerin oluşmasında da etkili olmaktadır.

İnsanın kendisini bir devletin bireyi olarak kabul etmesi için, her şeyden önce bu devletin bir üyesi olmanın, yukarıdaki içgüdüleri ve tatminde diğer devletlerden veya topluluklardan daha etkili olması gerekir. Kişi devletin bu etkinliğini göremiyorsa, daha küçük bir topluluğa ait olmakla bu içgüdüsunü tatmin edecektir.

Kişilerin ait olduklarını hissettikleri topluluklar küçüldükçe, gruplar ayrı mozaik taşları gibi gittikçe daha belirgin olarak ortaya çıkar. Bu mozaik parçaları, onları bir arada tutan bağlar zayıfladıkça, diğer bir deyişle mozaikteki bir bütüne ait oldukları duygusunu yitirdikçe, birbirinden ayrılır. Türkiye'de tarikatlar, etnik gruplaşmalar, kendilerinden farklı olanlara tahammül edemeyen hatta onları yok etmeye çalışan gruplar, belirginleşen ve bütünüle bağları zayıflayan mozaik parçalarının belirtileridir.

ABD'de farklı etnik ve dini kökenden insanları bir arada bu kadar güçlü olarak tutan sağladığı nesil idame ettirme güvencesi ve bireylerin ait olmaktan övünç duyacakları bir üst topluluğun var olmasıdır. Uzaya giden her araç, olimpiyatlarda alınan her madalya, devlet başkanını (Nixon) suçlu bularak yerinden indiren adalet kavramı, ABD mozaiklerini bir arada tutan çimentodur.

Uluslar var olabilmek için aynı dille anlaşılan, aynı şeylere sevinen ve üzülen, ait olmaktan mutluluk duyanların oluşturduğu topluluğu yaratmak zorundadır. "Komşusu açken kendisi tok yatan bizden değildir" sözü aslında bir bütünü oluşturmanın yollarından birisini tanımlamaktadır. Aç ve gururu kırılmış, adaletsizliğe gücünmüş gençleri din, komünizm, etnik farklılık vs gibi kavramlarla farklı bir gruba ait olduklarına inandırmak kolaydır.

İşte bu koz, bir ülkeyi parçalamaya göz dikmiş devletlere inanılmaz bir güç vermektedir. Millet olmamızda etkin olan, aşağıda bir kısmını saydığım bu konular ve aşağıda sıraladığım bazı konular bu güne kadar, yüzlerce doktora düzeyindeki araştırmanın konusu olmalıydı. Sosyal yaşantımızı derinden etkileyen; hızlı kentleşme, gecekondulaşma ve bilime ulaşmanın alt üst ettiği sosyal yapımız.

Sosyal yapımızı bu kadar güçlü etkileyen dinin geçen yüzyıllardaki işlevi ve gelecekteki işlevi.. İslam'ın yorumu, örneğin İslam neden başörtüsüne bu kadar önem verdi de peygamberinin "ben ahlâkı tamamlamak için geldim" demesine rağmen bir ahlâk normu haline gelemediği sorunu!

Halkı tarikatlara ve etnik farklılık inancına iten nedenler, tarikatların ve yasa dışı örgütlerin oluşumunda din, ekonomi, ait olma duygusu, vb. etkisi. Ve en önemlisi, bütün bu koşullar altında, millet olarak varolabilmek için gerekli yeni sosyal yapımız nasıl olması gerektiği, bu yapıda hangi etkinliklerin yer alacağı, hangi kuruluşların hangi rolü üstleneceği?

Bütün bu sorular müşterek kültürün sorularıdır aslında. Bu soruların incelenmesi, politikacıların elde edilen bilimsel verileri anlayacak düzeyde olmaları ve bilimsel verilere içgüdülerinden daha fazla önem vermeleri geleceğin dünyasında millet olarak var olabilmemizin önemli koşullarındandır.